

Introducció

JESÚS ALTURO I PERUCHO*

En la seva fecunda trajectòria de 32 anys d'ininterrompuda i puntual presència, l'Acta Numismàtica ha passat per dues ben conegudes etapes: de primer, com a publicació patrocinada pel Cercle Filatèlic i Numismàtic i, des de 1979, amb la creació de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, com a òrgan d'expressió d'aquesta activíssima associació científica. I tant en una etapa com en l'altra, el rigor i l'exigència màxims han estat guia i directriu constants de la direcció de la revista i del seu ample ventall de col·laboradors d'ací i de més enllà de les nostres fronteres, perquè l'Acta Numismàtica ha estat tothora oberta als millors especialistes. Justament aquest esperit obert i aquesta voluntat exigent li han fet guanyar un merescut prestigi nacional i internacional, i han convertit la nostra revista en punt de referència obligat per a tots els estudiosos i interessats en la numismàtica, la medallística i la història en general.

No debades, l'Acta Numismàtica acull en les seves pàgines estudis d'una gran varietat temàtica dins un ample marc cronològic, que va des de l'antiguitat fins als nostres dies sense cap buit temporal ni cap oblit temàtic, com hom pot constatar número rere número i queda palès en aquest mateix volum. I així l'Acta Numismàtica ha esdevingut segurament el millor exponent actual del grau de maduresa assolit per la ciència numismàtica a casa nostra, un nivell perfectament parangonable al de les millors revistes estrangeres de l'especialitat, la qual cosa explica també la presència catalana en els més alts organismes internacionals que s'ocupen de l'estudi de les monedes. És prou sabut que el fundador i director fins fa poc de la revista, el doctor L. Villaronga —doctor honoris causa per la prestigiosa universitat alemanya de Colònia—, ha estat durant al màxim d'anys estatutàriament possible membre del *bureau* de la Comission Internationale de Numismatique i

* Catedràtic de Paleografia i Diplomàtica, Membre del Comité International de Paléographie Latine

que en l'actualitat n'és membre honorari, o que el doctor M. Crusafont, hodiern director, i la doctora A. M. Balaguer, per esmentar només alguns noms de l'equip bàsic de direcció de la revista, que han actuat com a vertader pal de paller, són consultats i cridats sovint per universitats i institucions culturals del país i de fora per dictar-hi cursos i conferències.

Ha estat mercès a aquesta contínua presència internacional i als continguts de l'*Acta Numismàtica* que la societat que hi ha darrera la revista i la mateixa revista han contribuït també —i contribueixen— a difondre el nom de Catalunya, tan sovint desdibuixat dins uns límits estatals que no li són propis. I l'*Acta Numismàtica* hi contribueix no tant per tractar temes catalans com per tractar de qualsevol tema amb autoritat i en català, sense que la nostra revista s'hagi tancat mai a l'expressió en altres llengües com és propi d'una publicació de caràcter científic. De fet, és la qualitat dels continguts el que obliga a llegir-los en qualsevol idioma en què siguin exposats. El nostre país difícilment podrà exportar mai una llengua minoritària en un món global, però sí que podrà fer conèixer en aquesta llengua estudis de rellevància.

D'altra banda, deia abans que l'*Acta Numismàtica*, sortosament ben consolidada, s'ha constituït en un referent per a especialistes i afeccionats, però també per als estudiosos d'altres disciplines o historiadors en general. I això és així perquè la utilitat de les ciències, quan són tractades amb rigor, transcendeix els límits de la pròpia disciplina per ser de profit també a altres. Al capdavant, els coneixements estan distribuïts en diferents branques del saber més per incapacitat humana d'abraçar-los tots que per inconnexió entre ells. D'aquí que l'*Acta Numismàtica* sigui de profit també a una comunitat científica més extensa que aquella a la qual va inicialment destinada. Que la història política, per exemple, se'n beneficia ha quedat manifest manta vegada en les mateixes pàgines de la nostra revista. Però fins i tot en disciplines, aparentment més allunyades, com la història de la cultura, aquesta simbiosi és evident. Basti'n una mostra: la major liquiditat monetària que s'observa a partir del segle XIII permet de constatar un millorament de l'economia de mercat, que facilità la circulació de persones i, amb elles, dels llibres i de les idees, amb la qual cosa es guanyà espais de llibertat intel·lectual amb el deseiximent gradual del ferri control feudal.

Però parlar de l'*Acta Numismàtica* no és possible sense referir-se a la ja notable col·lecció de monografies annexes, totes del major interès. No és el cas de fer-ne ací la relació, que és prou coneguda dels lectors de la revista, però sí que serà bo de remarcar potser que aquests llibres, que neixen sota l'emparança de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics o de la seva col·laboració amb altres institucions i entitats, i com a expansió de l'*Acta Numismàtica* o expressió de tres importants congressos, no solament aporten coneixements nous de primer ordre, sinó que també en recuperen per al públic més jove de ben consolidats. És clar que em refereixo a la feliç idea de tornar a publicar en edició facsímil el tractat clàssic

de Joaquim Botet i Sisó, *Les monedes catalanes*, que, a més, queda completat amb una utilíssima recopilació d'articles ja editats i d'altres d'impublicats, *Obra numismàtica esparsa i inèdita*, a cura de M. Crusafont, que fa alhora una excellent presentació introductòria de la vida i obra del gran numismàtic gironí en un bell nou volum.

Una vegada més, l'*Acta Numismàtica* acudeix a la cita amb els seus lectors acompanyada de la vivacitat i frescor de noves troballes, discussions científiques i aportacions de gran interès, una frescor que, com Catul per al seu llibre, també cal desitjar que la Musa verge mantingui perenne per més d'un segle.